

WYROK

W I M I E N I U

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Komorowski

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Kujawa

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Lecha Marszałka

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2014 roku

sprawy **P. R. (R.)**

oskarżonego o przestępstwo z art. 178a § 4 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 16 czerwca 2014 roku, sygn. akt VIII K 476/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzeka wobec oskarżonego P. R. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 (trzech) lat,

b. na podstawie art. 49 § 2 k.k. orzeka wobec oskarżonego środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 300 (trzysta) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej,

2. w pozostałym zakresie utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy,

3. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty procesu za postępowanie odwoławcze w kwocie 50 (pięćdziesiąt) złotych oraz wymierza mu opłatę za II instancję w kwocie 120 (sto dwadzieścia) złotych.

SSO Jarosław Komorowski

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 czerwca 2014 roku Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu w sprawie o sygn. akt VIII K 476/14:

1. oskarżonego P. R. uznał za winnego tego, że w dniu 24 marca 2014 roku w miejscowości R. województwo (...) na ul. (...) kierował skuterem marki B. o nr rej. (...) w ruchu lądowym w stanie nietrzeźwości (wynik badania I o godzinie 15:55- 0,45 mg/l, II o godzinie 16:07- 0,43 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu) będąc uprzednio skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Grodzisku Wielkopolskim Wydział II Karny sygnatura akt II K 641/13 za kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwym i jednocześnie nie zastosował się do orzeczonego w nim zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, tj. występku z art. 178a § 4 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 4 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

2. na podstawie art. 69 § 1, 2 i 4 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie wymierzonej oskarżonemu P. R. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 4 lat tytułem próby,

3. na podstawie art. 627 k.p.k. oraz art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych z dnia 23 czerwca 1973 roku (Dz. U. z 1983 roku, nr 49, poz. 223 z późniejszymi zmianami) zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 198,82 zł oraz wymierzył mu opłatę w kwocie 120 zł.

Od powyższego wyroku apelację wniósł prokurator zaskarżając go w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego P. R..

Zaskarżonemu wyrokowi apelujący zarzucił:

- obrazę przepisu prawa materialnego, tj. art. 42 § 2 k.k., polegającą na nie orzeczeniu przez Sąd na podstawie tego przepisu zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, w sytuacji, kiedy orzeczenie takiego zakazu przez Sąd było obligatoryjne, a nadto okoliczności ustalone w sprawie i leżące po stronie oskarżonego, uzasadniają obawę, że prowadzenie przez oskarżonego pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym zagraża istotnym dobrom chronionym prawem,

- niesłuszne niezastosowanie środka w postaci świadczenia pieniężnego na podstawie art. 49 § 2 k.k., podczas gdy okoliczności ustalone w sprawie i leżące po stronie oskarżonego, przemawiają za orzeczeniem takiego środka w niniejszej sprawie.

Wobec powyższego apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez orzeczenie na podstawie art. 42 § 2 k.k. zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres trzech lat oraz orzeczenie, na podstawie art. 49 § 2 k.k. świadczenia pieniężnego w kwocie 600 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się zasadna.

Na wstępie niniejszego wyводу podkreślenia wymaga, że skarżący nie kwestionował poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych, oceny prawnej przypisanego P. R. czynu ani wymiaru kary zasadniczej 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego z zastosowaniem dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia jej wykonania na okres 4 lat próby. Jako, że Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do kwestionowania tych rozstrzygnięć z urzędu, dalsza analiza w tym zakresie jest zbędna.

Mając na uwadze okoliczności zdarzenia będącego przedmiotem karnoprawnej oceny Sądu Rejonowego zgodzić należy się z prokuratorem, że tenże Sąd dopuścił się uchybienia, o którym mowa w art. 438 pkt 1 k.p.k., a mianowicie obraży art. 42 § 2 k.k. poprzez jego niezastosowanie.

Z prawidłowo ustalonych przez Sąd Rejonowy okoliczności zdarzenia niewątpliwie wynika, że oskarżony prowadził pojazd mechaniczny w stanie nietrzeźwości. Wobec tego obowiązkiem Sądu I instancji było rozważenie, czy w świetle obowiązujących regulacji prawnokarnych nie istnieje potrzebna a nawet konieczność orzeczenia wobec oskarżonego R. środków karnych, o których mowa w Rozdziale V Kodeksu karnego.

Skutek wychowawczy polegający na motywowaniu sprawców przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji do przestrzegania norm prawnych winien odnieść przede wszystkim środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Oczywiście pełni on przede wszystkim funkcję prewencyjną, bowiem ma zagwarantować oskarżonemu i innym użytkownikom dróg i chodników odpowiedni stopień bezpieczeństwa i to poprzez eliminację z ruchu kierowcy, który lekceważy podstawowe zasady bezpieczeństwa, ale również funkcję represyjną, gdyż ograniczeniu ulega mobilność oskarżonego.

Już w tym miejscu można więc stwierdzić, że z punktu widzenia funkcji środków karnych orzeczenie wobec oskarżonego R. zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych jest jak najbardziej uzasadnione, tym bardziej, że wolą ustawodawcy, wyrażoną w art. 42 § 2 k.k., wobec sprawcy, który dopuścił się przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji w stanie nietrzeźwości jest ono nieodzowne. Jako, że wbrew kategoriicznemu brzmieniu art. 42 § 2 k.k. Sąd Rejonowy zaniechał zastosowania analizowanej regulacji, niewątpliwie dopuścił się obrazy wskazanego przepisu prawa materialnego. W tych okolicznościach zmiana kwestionowanego wyroku i orzeczenie środka karnego, o którym mowa w art. 42 § 2 k.k. było konieczne. Jednocześnie podkreślenia wymaga, że w ocenie Sądu Okręgowego orzeczenie zakazu na okres 3 lat, a więc zgodnie z wnioskiem prokuratora, w odpowiednim stopniu uwzględnia prawidłowo ustalone przez Sąd Rejonowy okoliczności niniejszej sprawy, albowiem należyście uchroni on społeczeństwo przed zagrożeniem, które stwarza kierowaniem przez oskarżonego pojazdami w stanie nietrzeźwości, będzie stanowiło adekwatną reakcję na jego nieodpowiedzialne zachowanie oraz zmotywuje go do przestrzegania w przyszłości norm karnoprawnych oraz norm regulujących podstawowe zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym.

Zgodzić należy się także z prokuratorem, że Sąd I instancji błędnie nie orzekł świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 49 § 2 k.k., przy czym z uwagi na jego fakultatywny charakter nie stanowi to uchybienia, o którym mowa w art. 438 pkt 1 k.k., lecz uchybienie z art. 438 pkt 4 k.p.k. Niesłuszne niezastosowanie tego środka karnego jest bowiem wynikiem błędu w ocenie okoliczności uzasadniających jego zastosowanie, który skutkowało orzeczeniem wobec P. R. kary rażąco łagodnej.

Zdaniem Sądu Odwoławczego okoliczności przedmiotowej sprawy, w szczególności charakter przypisanego P. R. przestępstwa, istotnie przemawiają za orzeczeniem wobec niego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 49 § 2 k.k. Wprawdzie oskarżony nie wyrządził swoim czynem żadnej szkody, jednakże jego działanie charakteryzuje znaczny stopień społecznej szkodliwości oraz znaczny stopień zawinienia. Oskarżony prowadził pojazd mechaniczny po drodze publicznej w godzinach popołudniowych, gdy natężenie ruchu jest znaczne, mając 0,45 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, i to po tym, jak w nocy spożywał alkohol w postaci wódki i przed południem wypił jednego drinka. P. R. dopuścił się tego czynu wprawdzie dlatego, że chciał odebrać żonę z pracy, która gorzej się poczuła, jednakże uczynił to mimo wcześniejszej karalności za występki z art. 178a § 1 k.k., a także swojego doświadczenia życiowego, na podstawie którego musiał wiedzieć, że nadal znajduje się w stanie nietrzeźwości. Stąd też stanowisko prokuratora o konieczności orzeczenia środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej jest w pełni uzasadnione.

Jednocześnie stwierdzić należy, że adekwatne do stopnia zawinienia oskarżonego oraz jego sytuacji osobistej i finansowej będzie świadczenie pieniężne w wysokości niższej od wnioskowanej przez prokuratora, a mianowicie w kwocie 300 zł. W świetle dochodów oskarżonego uiszczenie przez niego ww. kwoty świadczenia pieniężnego nie powinno wiązać się dla niego z nadmierną dolegliwością. Z drugiej strony, mając na względzie miesięczne dochody P. R. oraz jego sytuację rodzinną, obowiązek uregulowania ww. należności z tytułu orzeczonego środka karnego będzie stanowił dla niego odczuwalną dolegliwość, a tym samym spełni swoją rolę represyjną.

Reasumując powyższe rozważania stwierdzić należy, że tylko kara 6 miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby połączona z trzyletnim zakazem prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych oraz świadczeniem pieniężnym w kwocie 300 zł stanowi trafną reakcję karną na przestępstwo popełnione przez P. R., albowiem suma tej kary i środków karnych należyście odzwierciedla stopień społecznej szkodliwości czynu oraz zapewnia spełnienie celów kary. Podkreślenia wymaga, że w ocenie Sądu Odwoławczego tak ukształtowany wymiar kary nie wpłynie negatywnie na realizację względów ogólnoprewencyjnych oraz zapobiegnie wykształceniu w społeczeństwie błędnego przekonania o nadmiernej pobłażliwości organów sprawiedliwości wobec sprawców tego rodzaju przestępstw. Jednocześnie stwierdzić należy, że kara we wskazanym wyżej wymiarze będzie stanowiła dla oskarżonego realną przestrożę przed lekceważeniem porządku prawnego, albowiem musi on w końcu zrozumieć, że popełnianie przestępstw nie popłaca i każdorazowo będzie się wiązać ze zdecydowaną reakcją organów wymiaru sprawiedliwości.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec P. R. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat,

b. na podstawie art. 49 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 300 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

W pozostałym zakresie należało zaskarżony wyrok utrzymać w mocy, jak orzeczono w punkcie 2. wyroku.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 3. wyroku, obciążając nimi oskarżonego P. R.. Na podstawie art. 627 k.p.k. w zw. z art. 635 k.p.k. Sąd Okręgowy zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania odwoławczego w kwocie 50 zł i na podstawie art. 1, art. 2 ust. 1 pkt 2, art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity - Dz.U.83.49.223 ze zm.) wymierzył oskarżonemu opłatę za II instancję w kwocie 120 zł.

SSO Jarosław Komorowski